

Nr 14.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående eftergift å arrendeavgiften för kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Stockholms län; given Stockholms slott den 8 december 1916.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att arrendatorn av kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Färentuna socken av Stockholms län J. G. Bohlin må å arrendeavgiften för arrendeåret 14 mars 1916—14 mars 1917 åtnjuta eftergift med 500 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 december 1916.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet friherre Beck-Friis anförde:

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, av Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län med skrivelse den 6 oktober 1916 jämte yttranden av vederbörande domänintendent och kronofogde överlämnad ansökning har arrendatorn av kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Färentuna socken J. G. Bohlin anhållit att på grund av den skada, som genom det höga vattenståndet i Mälaren år 1916 tillfogats egendomen, erhålla avkortning å 1916 års arrende med 500 kronor.

Till stöd för sin framställning har Bohlin åberopat protokoll över en den 10 juli 1916 av en ledamot i ägodelningsrätten och en nämndeman hållen syn å den vattenskadade delen av egendomen. Vid synen

har befunnits, att 2 tunnland åker, besådda med höstråg och insådda med frö, 7 tunnland åker, besådda med vårsäd, ävensom 6 ½ tunnland obesådd mark varit översvämmade av vattnet samt att arrendatorn därigenom åsamkats förlust av 1,505 kronor, beräknad efter 175 kronor för tunnland åker, besådd med höstråg, 100 kronor för tunnland åker, besådd med vårsäd, och 70 kronor för tunnland obesådd mark. Därjämte hade skada genom översvämningen uppkommit å ängar, igensådda vallar och betesmarker, utan att denna av synemännen kunnat i penningar uppskattas. Å den översvämmade besådda marken hade all växtlighet varit förstörd. Synemännen uttalade såsom sin uppfattning, att det av arrendatorn begärda avdraget å 500 kronor vore väl motiverat.

Domänintendenten har i sitt yttrande anfört, att av kronolägenheten, vilken omfattade 27.214 hektar åker, tomt och dylikt samt 19.539 hektar äng eller tillhopa 46.753 hektar, i regel årligen en stor del av åkerjorden och nästan hela ängsmarken lede mer eller mindre av Mälarens höga vårvattenstånd, samt att år 1916 på grund av det ovanligt rika vårflödet betydligt mer än halva åkerjorden och största delen av ängsmarken blivit satta under vatten. Domänintendenten ansåge, att det arrendebelopp, 885 kronor, Bohlin nu hade att erlægga, under dylika ogynnsamma naturförhållanden vore alldeles för högt och under innevarande arrendeperiod hade också två gånger förut ersättning för genom vattenflöde liden skada beviljats Bohlin i form av nedsättning i arrendavgiften. Vid upprättandet av nytt arrendekontrakt med tillämpning från den 14 mars 1917 hade hänsyn tagits till nämnda förhållanden och arrendavgiften blivit nedsatt till 665 kronor. Under framhållande att framställningen nu avsåge sista året i den gamla arrendeperioden har domänintendenten tillstyrkt bifall till sökandens anhållan.

Jämväl Kungl. Maj:ts befallningshavande och kronofogden ävensom domänstyrelsen, som avgivit utlåtande den 20 oktober 1916, hava tillstyrkt bifall till ansökningen.

Bohlin, som genom domänstyrelsens beslut den 20 maj 1898 fick övertaga arrendet av ifrågavarande egendom, har sedan dess vid tre föregående tillfällen erhållit lindring i arrendavgiften. Riksdagen har nämligen på framställningar av Kungl. Maj:t ej mindre år 1903 med anledning av de två närmast föregående årens felslagna skörd medgivit samtliga kronoarrendatorer inom, bland annat, Stockholms län eftergift med tjugu procent å arrendavgifterna eller således vad angår Bohlin med 177 kronor, än även på grund av skada, som tillfogats den av Bohlin arrenderade egendomen genom det såväl under våren 1904 som

*Departements-
chefen.*

våren 1910 rådande ovanligt höga vattenståndet i Mälaren, medgivit avkortning av Bohlins arrende, dels år 1905 med 650 kronor, motsvarande omkring tjugufem procent av den till 2,662 kronor uppskattade direkta förlust han ansetts lida genom översvämningen, och dels år 1912 med 400 kronor.

Då Bohlin sålunda under den tid, han innehaft sitt ifrågavarande arrende, vid olika tillfällen lidit särdeles kännbara förluster genom ogynnsamma naturförhållanden, vilka, av domänintendentens yttrande att döma, icke vid arrendets bestämmande blivit i skälig mån tagna i beräkning, synas mig billighetsskäl föreligga att bereda Bohlin någon lindring jämväl för den honom genom översvämning år 1916 tillfogade skada. Det av Bohlin i sådant avseende begärda beloppet, 500 kronor, uppgår visserligen till över femtio procent av arrendesumman för egendomen, men då av handlingarna i ärendet framgår, att den förlust Bohlin lidit ansetts kunna uppskattas ända till tre gånger detta belopp, finner jag mig böra understödja Bohlins framställning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att arrendatorn av kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Färentuna socken av Stockholms län J. G. Bohlin må å arrendeavgiften för arrendeåret 14 mars 1916—14 mars 1917 åtnjuta eftergift med 500 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet skulle avlätas till riksdagen av den lydelse bil. — till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ivar Bruze.